

Dél-Alföldi Termálklub elhelyezett elnökségi ülése Szovátán
2009.október 19-22.

A résztvevők névsora:

dr. Albel Andor a Klub elnöke, dr. Demeter László, Szarvas városi fürdő igazgatója, Bánáti Antal Szegedi sport és fürdő kft. igazgatója, Kocsis Imréné elnökségi tag, Pócze Lászlóné elnökségi tag, Márton Mária Algyői fürdő, Barnai Mária SzTE fizioterápiás tanszék, Bagdiné, Erika és férje, Gyopárosfürdő, Hotel Corvus Aqua, dr. Albelné Szentmiklóssy Gabriella Klub titkár.

2009.okt.19.Hétfő. "Korán fekvés kelve, korán menve útra: Meglátsz mindent könnyen s nem kell járnod futva." Czárán Gyula

7 órától gyülekeztünk a klub irodájában Gyula, Rábai M.u.3.sz alatt. Közös reggeli, kávé és az útiterv megbeszélése után pontosan 8 órakor indultunk két kocsival, két csoportra osztva.

Méhkeréknél léptük át a határt, a Körösök völgyén át, **Köröstopa** után a Királyhágó teteje felé vezetett utunk, **Cornitel-Báródsomos**, már közvetlenül a Királyhágó alatt fekszik, Görögkeleti temploma 1740-ből való.

A Királyhágó (Pasul Craiului), 582 m magas hágónyereg a Bihar- és a Meszes-hegység között. Az út mellett szálloda, camping és étterem található. **Bucea-Bucsa**, másnéven **Királyhágó község** a tetőtől 3 km-re fekszik. Itt a műút mellett bővízű forrás látható. A szerpentin innen már folyamatosan lefelé vezetett a Sebes-Körös vizéhez.

Csucsa község keleti végén, a főút melletti domboldalon, szép parkban az egykori Boncza-kastélyt, (ma Goga-Múzeum) pillanthattuk meg.

Itt tartózkodott az I.világháború alatt Ady Endre, kinek felesége, Csinszka(Boncza Berta), a kastély tulajdonosának lánya volt. Ady halála után az épületet Octavian Goga román költő és politikus vásárolta meg. 1967 óta az épület Goga-Múzeum, ahol Ady emlékek is láthatók. A parkban egy idetelepített, régi román fatemplom is látható.

Bánffyhunad-on áthaladva láthattuk az un. „gáborkalapos cigányok”, egymással versengő, cifrábbnál cifrább palotáit. 1989 –ben kezdték itt megépítkezéseiket, de sok még a mai napig sem lett teljesen befejezve, lakatlanul állnak. A város Kalotaszeg központja, szőlőhegyek, gyümölcsösök veszik körül. Főterén áll a négy tornyos református erődtemplom.

Kolozsváron tartottuk hosszabb pihenőnket, ahol Talpas János az INCDT igazgatója fogadott bennünket, s egy körsétával ismertette a város nevezetességeit. Majd átadva az idegenvezetést, fia Botond, a Házsongárdi-temetőt mutatta be.

A város főtere, a belváros központja, a Szabadság-tér, melyet több helyen is régi fal- és bástyamaradványok vesznek körül. Sétánkat a Szabó-bástyánál kezdtük.

Szabó-bástya (másnéven **Bethlen-bástya**), nevét onnan kapta, hogy ostromok idején a szabók céhe védelmezte. A bástya a XVII.sz. elején felrobbant, de pár évre rá Bethlen Gábor újjáépíttette.

A Farkas utcai Református templom, Mátyás király alapítványa, „Épülete ma is úgy kimagaslik környezetéből, mint századából alapító király.” -**Kelemen Lajos** 1486 után kezdte építtetni gótikus stílusban, de csak a XVI.sz.elején lett kész. Tornya és rendháza az 1640-es években a vallási zavargások idején megrongálódott. Ekkor pusztultak el freskói és oltárai is. A templom külseje egyszerű, hatalmas falait magas támasztópillérek tagolják. Főhomlokzatát csak a békés kapuzat és felette a csúcsíves ablak díszíti. A szép, gótikus

templomot a közelmúltban restaurálták. Sajnos ott jártunkkor zárva volt, így belülről nem tudtuk megtekinteni.

[Szent György Lovas szobra](#)-nak másolata áll a templom előtt, eredetije Kolozsvári Márton és György szobrászművészek alkotása 1373-ban készült és a prágai várban látható.

A szobor mögött [a volt református kollégium](#), Erdély ősi „skóla”-ja, Apáczai Csere János egykori „Akadémia”-ja. Az eredetiből csak reneszánsz bejárata és homlokzati falának egy része maradt meg, 1871-ben épült.

A Farkas utcán tovább haladva a régi megyeháza és a Scoala Ardeleana tudósainak szobrát elhagyva érkezünk [a Babes-Bolyai Egyetem](#) főépülete elé. 1872-ből származik, neoreneszánsz stílusban épült, Alpár Ignác tervei szerint. Névadója Victor Babes bakteriológus, Bolyai János matematikus. A Bolyai és Babes Egyetem egyesítése 1959-ben történt.

A Corvin utcában [Mátyás király szülőháza-t](#) tekintettük meg, mely a XV.sz.ban épült, egyszerű külsejű épület, szépen tagolt, gótikus kapuval. A király születésekor Méhffi Jakab, szőlősgazda tulajdona volt a ház. Itt szállt meg Mátyás anyja, Szilágyi Erzsébet, s szülte meg fiát. Mátyás király 1467-ben Méhffi örököseit, lányait és vejét, Kolb Istvánt adómantességgel tüntette ki. Az épület falán bronz emléktábla van. Az 1940-es években Kós Károly restaurálta. Ez volt sokáig az Erdélyi Kárpát Egyesület székháza és híres Múzeuma. Jelenleg Képzőművészeti Főiskola működik benne.

Két házzal távolabb a [Szarvas-ház](#), egy átalakított épület, eredetileg [Bocskai István fejedelem szülőháza volt](#). Itt volt Heltai Gáspár könyvnyomdája, jelenleg Pedagógiai Továbbképző Intézet működik benne.

A főtérre kiérve, megcsodálhattuk a [Szent-Mihály plébánia templomot](#) , melynek építése egy évszázadik tartott (a XIV.sz.II.felében kezdték és a XV.sz.III.negyedében fejezték be.) Az erdélyi fejedelmek idejében protestáns kézbe került, s csak 1718-ban jutott ismét a katolikusok birtokába. Több nevezetes történelmi eseménynek volt színhelye. Itt mondott le 1551-ben Izabella királynő M.o. trónjáról és öt év múlva fia, János Zsigmond oldalán ugyancsak itt fogadta a rendek hűségesküjét. A templomban ravatalozták fel Bocskai Istvánt és itt választottak meg több erdélyi fejedelmet, köztük Bethlen Gábort is. Az ünnepélyes falak között számos országgyűlés ülésezett.

A templom déli homlokzata előtt áll [Mátyás király lovas szobra](#), Fadrusz János 1902-es alkotása. A király lovon ülő figurája alatt és körülötte hadvezérei: Magyar Balázs, Kinizsi Pál temesi bán, Zápolya István, nádor, Báthori István erdélyi vajda.

A teret körülvevő fontosabb épületek: a [Városi Tanács](#) Kolozsvár ősi címerével, a [Wolphard-ház](#), kolozsvári plébános, püspöki vikárius építtette, Báthori-háznak is nevezik, a hagyomány szerint Báthori Zsigmond e ház ablakából nézte végig Kendi Sándor és összeesküvő társai kivégzését, a [Bánffy-palota](#), homlokzatát oszlopos fedett erkély és fölötte családi címer ékesíti. Itt kapott helyet a Szépművészeti Múzeum.

A [Házsongárdi temetőt](#) a XVI.sz-ban nyitották meg, s azóta is használják. Sok kiváló ember között itt található: Apáczai Csere János, Jósika Miklós, Mikó Imre, Kós Károly. Az utóbbi évtizedekben ide temetkeztek az erdélyi románok politikai és szellemi vezetői is, az egyetem tudósai, híres orvosok.

Megköszönve a városi kalauzolókat, indultunk is tovább célállomásunk Szováta irányába. Utunk hátralévő idejében végig esett az eső, ami kissé akadályozta haladásunkat, de a tervezett, esti 20 órási időpontra megérkeztünk Szováta. Fülöp Nagy János a Fürdővállalat Rt. Igazgatója és Varga Csaba a Danubius Rt. Szállodaigazgatója fogadta, s köszöntötte 10 fős csoportunkat.

[2009.okt.20.Kedd](#)

Reggeli utáni kávékat már egy kis tárgyalóteremben szolgálták fel, ahol szakmai beszélgetés keretében vendéglátóink ismertették az erdélyi, ezen belül is a szovátai turizmus helyzetét, a Danubius Rt. és a Fürdővállalat Rt. jelenlegi eredményeit, terveit és a szovátai privatizáció történetét.

Lsd: szakmai Danubius Rt.

A szakmai ismertető után vendéglátóinkkal felkerestük a sóvidék két leghíresebb települését, Parajdot és Korondot .

Fülöp Nagy János elbeszéléséből megtudhattuk, hogy [Parajdon](#) mélyfúrásból kerül felszínre a sós termálvíz, melyet mesterséges létesítményben , a Parajdi sósfürdőben (szabadtéri strand és kádfürdő) hasznosítanak.

A [Parajdi sóbányában](#) 1945 óta nyolc termelő szinten a sót kamrákban, robbantással fejtik. Az egyes szintek között 25 méteres köztes sófekvetek vannak. A kitermelt kősót teherautókkal a felszínen lévő sómalomba szállítják. Örlés, tisztítás, kezelés során alaksót, darasót, sótéglát és ipari sót állítanak elő. A maradék sódarabokat az állattenyésztésben hasznosítják.

A bányalátogatók és a gyógyulni vágyók a bányavállalat menetrendszerinti buszjárataival juthatnak le a bánya belsejébe. Érkezésünkkor már elment a hivatalos buszjárat, így csoportunkat egy mikrobusz szállította a sótömb gyomrába. Majd a sóbánya-alagút végétől még több mint száz lépcsőn kellett lefelé haladnunk a gyógykezelői szintig. Több mint két évtizede folyik barlang-gyógykezelés felsőlégúti megbetegedésben szenvedők részére. Naponta 4 óra hosszát kell eltölteniük a beutaltaknak a kezelőbázisban, 1 kúra 12 alkalomból áll. Szívbetegnek nem ajánlott. Döntő tényező az állandó hőmérséklet, átlag 16C , a viszonylagos légnedvesség 5% , , s a légnyomás csupán 15 Hgmm-el nagyobb , mint a külső légtérben. Mivel a kezelés hatásfoka erősebb mozgás közben, játszótérket, sportpályákat építettek ki a kezelőtérben, 1993-tól a sóbarlang végében kápolnát is kialakítottak, ahol a túristák ortodox, református és katolikus istentiszteleten vehetnek részt, sőt esküvők, keresztelők, hangversenyek színhelye is. A kápolna elé székelykaput is állítottak, több étterem, bányamúzeum, internetszoba is helyet kapott a kezelőbázisban.

Ma is igaz az a mondás: „sóvidéki ember, sóból teremti meg jövőjét”

A kijáráshoz vezető hosszú lépcsősor után, a sóbánya-alagútban visszafelé már mi is autóbusszal utaztunk a felszínre.

Parajdról [Korondra](#) a népi fazekasság egyik leghíresebb erdélyi központjába vezetett utunk. A fazekasság létalapját, a Szakadát-patak partján előforduló szürke pala(agyag) képezi. Az agyagipar mellett famegmunkálás,, kötés, fonás , taplófeldolgozásnak is nagy multja van. A helyi hagyományok nagyon vonzóvá tették a települést, nyaranta az egész út végtelen kirakodóvásárnak tűnik. Így ősszel már csak néhány családi vállalkozás található nyitva. Mi Józsaék portájára tértünk be, ahol valóban eredeti mázas kerámiák sokasága fénylett a polcokon. S mert ilyen nevezetes helyről „vásárfiát” feltétlenül venni kell, a különböző csuprok, mézes bödönök, főzőedények, vázák sorban kéredzkedtek le a polcokról, a pénz gazdát cserélt, s kisebb-nagyobb csomagokkal távoztunk a boltból.

A falu életében jelentősek a [borvízforrások](#) is. A [Diómáli-forrás](#) vasas gyógyvizét gyomor-bélhurut, vérszegénység esetén alk., a [Szőlömáli-forrás](#) vize bikarbonátos, enyhén klóros, magnéziumos, kalciumos, a [Cseredombi-forrás](#)(Erzsébet-forrás) vasas-sós vizét asztali vízként használják. Az országút mentén mi is megízleltük az egyik vasa-sós forrás vizét.

Visszaútban Alsó- és Felsősófalva között egy sajtkészítő családnál vásárolhattunk sajt különlegességeket, mint pl. az orda.

Visszaérkezve Szovátára a Danubius szálloda wellness részlegét próbáltuk ki, élvezve a sósmelegvíz gyógyító erejét.

Este még egy kellemes élményben volt részünk, a Szovátától 14 km-re lévő Vármezőn Lokodi Gergely Halászsárdájában, otthonias hangulatot, s meleget árasztó kandalló mellett költhettük el vacsoránkat, a ropogósra sült, tetszés szerint ízesített sült pisztrángot.

Vacsora előtt azonban kis sétát tettünk a pisztrángos kisebb-nagyobb tavai között, s próbáltuk a felszínre csalogatni a halakat több-kevesebb sikerrel. Közben Fülöp úrtól megtudhattuk a pisztrángos kialakulásának és működésének történetét : a Görgényi-havasokból eredő tisztavízű patakok, a Kis-és a Nagy-Nyárád összefolyásánál jött létre ez a település, a **Vármező**, melyet népiesen Nyárádfőnek is neveznek. A pisztrángtelepet 1932-ben létesítették. Első tulajdonosa Lokodi Gergely volt, 1949-ben államosították és az erdészet használatába került. A telepen 64 tó van, ebből 17 termel, a többi előnevelő. A tavakba 2 tonna hal kerül, s az évi haltermelés eléri a 25 tonnát.

A fenséges pisztráng lakoma után, mivel telt gyomorral nem tanácsos lefeküdni, még beiktattunk egy női kártyapartit is elalvás előtt. Jó hangulatú, nevetgélésekkel, jóindulatú vitákkal teli játékunk közben a játékszabályokat egyeztetnünk kellett, sőt új szabályt is fel kellett állítani, (ami nálunk nem volt ritka dolog, attól függően, ki áll vesztesre vagy nyeresre.)

A fiúk meccset néztek.

[2009.okt.21. Szerda](#) "Nem fárad az, ki nem szalad. S ki nem fárad, messze halad." Czárán Gyula

Bőséges reggeli és egy rövid megbeszélés után a gyergyói vidék felfedezésére indultunk. Az igazgató úr Budapesti tárgyalása miatt, Blága János a szálloda marketingese kísért bennünket a mai kirándulásunkon. Úticélunkat, a **Gyilkos-tó** és a **Békás-szorost** a Parajd –Bucsin-tető, Gyergyószentmiklós felé vezető úton közelítettük meg. Csodás tájakon haladtunk keresztül, a Malom-hegy és a Kopasz-tető közötti szűk völgyben a Kis-Küküllő mentén haladtunk felfelé a már gyergyói területen lévő Bucsin-tetőre, 1287 m magasra. Innen a György Ferenc patak völgyében, fenyőerdők kíséretében, számos kanyarral ereszkedtünk alá a gyergyói medencébe., majd a Kis-Borzond völgyében a gyergyói lapályra. Innen már teljes panorámájában csodálhattuk a Gyergyói-havasokat. Gyergyószentmiklóst magunk mögött hagyva a Gyergyói völgsík egyre mélyebbre került, sok kis kanyar után felérkeztünk a Pongráctetőre(1257m), ahonnan jól láthattuk a vízgyűjtő területeket és az erdőborította hegyvidéki tájat. Innen ereszkedtünk lefelé a fenyőerdőbe és a Vereskőpatak, majd a Hagymás-patak völgyébe, ahol már feltűnt a tó víztükre. Autóinkat a parkolóban hagyva lesétáltunk a csónakázó felületre, s közben vendéglátónk mesélt néhány legendát a **Gyilkos-tó** keletkezéséről (mert hogy abból van több is). Nehéz volt betelni a látvány bőségével, gyönyörködtünk a Kis-Cohárd 1352 m-es mészkő-sziklacsúcsában, s a tavat körülölelő fenyőrengetegben, élveztük a hely ragyogó klímáját.

Ahogy a tó melletti táblán olvashattuk a Gyilkos-tó kialakulásának történetét:

Eszter regéje: Valaha élt Gyergyóditróban egy ritka szépségű lány, kit Eszternek hívtak. Egy vasárnap délután mikor kiment a forráshoz, egy rabló elrabolta őt, s hegyi rejtekhelyére vitte. A lány kétségbeesetten az Ég segítségét kérte. A sziklák villámlásokkal feleltek a fájdalmas kiáltásokra. Felhőszakadás mosott el mindent, ami útjába került. Sziklatörmelék alatt lelte halálát a rabló és a leány is. Később itt gyűltek fel a hegyek vizei, kialakítva a Gyilkos-tavat. Indulás előtt a tó melletti büfében forralt borral melengettük magunkat (mert bizony elég éles szél fújt), s hozzá eredeti kürtöskalácsot csipegettünk.

[Lsd: szakmai: Gyilkos-tó](#)

A Gyilkos-tót elhagyva mészkősziklák között kanyarogva ereszkedtünk alá a Békás-völgyébe Csodálatos élményt nyújtott a közel 5 km hosszú, a 200- 300 méter magas sziklafalak között kanyargó keskeny út és a rohanó Békás- patak vizének együttes látványa.

Ez a szemet gyönyörködtető természeti jelenség, s a napfényes őszi idő sétára csábított bennünket. Visszaútban a sziklák közt kanyargó út egy részét gyalog tettük meg, érzékelve a sziklák magasságát, hallgatva a patak csobogását. Ez az a hely, ahol nem elég csak autóval átrobogni. De amik kevésbé figyelhető meg így közelről is, azok a karsztos szurdokvölgy barlangjai, zombolyai, melyek a korallzátony mészkőben alakultak ki. A függőleges sziklafalak a hegymászők (sziklamászők) igazi paradicsoma. Ugyanakkor szemügyre vehetők a Nemzeti Park sokarcú geológiai, növénytani és tájképi értékei is. Alig győztük fotógépeinkkel megörökíteni a látványt!

[Lásd: szakmai: Békés-szoros](#)

A szorostól vissza autóztunk a gyilkostómelletti vendéglőbe, majd a bőséges ebéd után ellátogattunk a Szárhegyi Lázár-kastélyba.

[Szárhegy](#) a Gyergyói- medence legrégebb településeinek egyike, újabban Székelyföld idegenforgalmi és művelődési központja lett. A Szármány-hegy oldalában, a Lázár-kastély közvetlen szomszédságában egykor márvány bánya volt.

A Lázár-család ősi kastélya 1992 óta műemlék épület. A [Lázár-kastély](#) pártázatos reneszánsz kastély, a 17.sz.Erdély egyik legvonzóbb főúri hajléka. A legkorábbi lakótornya 1450-ből való. Déli falának közepén kiugró emeletes kapubástyának nevezett boltíves bejáraton juthatunk be a kastély udvarába. A bejárat két oldalát fülkés díszítésű fal köti össze a sarokbástyákkal. Egykori falképek nyomai ma is kivehetők. A kastélyt, s homlokzati részét Lázár István, Bethlen Gábor egykori játszótársa és főembere építtette. Címere a főbejáratnál balra eső bástyán, s az 1632-es évszám az építkezés befejezését jelzi. A kastély udvarában romos gazdasági épületek: konyha, kemence, cselédlakás, kút, kovácsműhely. 1590-94-ig ebben a kastélyban töltötte gyerekkorát Bethlen Gábor erdélyi fejedelem. 1707-ben a kastélyt felégették, majd Lázár Ferenc kijavíttatta. Neki köszönhető a lovagterem építése, melyben akkoriban a széki gyűléseket tartották. 1967-től folyamatosan restaurálják a kastélyt.

A lovagteremben megcsodálhattuk a kézi faragással készült bútorokat, székeket erdélyi nemesi címerekkel díszítve. Visszaállították az eredeti kazettás mennyezetet is.

A lovagterem feletti 300 m² területen grafikai munkák és népi szobaberendezés kapott helyet. Néhány lépcsőfokkal feljebb egy nyitott körfolyosóról jól beláthattuk a kastély udvarát, s a környező tájat.

Élményekben gazdag kirándulásunk után ma is jólesett egy kis ellazulás a szálloda meleg-sós vizes medencéjében.

A fürdőzés után új erőre kapva még tettünk egy sétát a tó körül és szállodánk környékén.

Másnap reggel 8 órára terveztük hazaindulásunkat, így kezdtünk időben nyugovórátérni.

[2009.okt.22. csütörtök.](#)

Előző este csapatunk egy lelkes tagját, aki az egyik kocsinkat is vezette, baleset érte.

Lefekvés előtt cigaretta-szenvedélyének hódolva, betartva a szállodai rendszabályt kiment az erkélyre egy „inhaláció”-ra. Ám az esti szertartást nem sokáig élvezhette, mert a műanyagszék összetört alatta, Ő pedig a földre-huppant. Esése közben a jobb tenyerére támaszkodott, s csuklója megreccsent.

Reggelinél feldagadt kézzel mesélte esti „kaland”-ját. Természetesen, bedagadt kézzel nem tudott kormányhoz ülni, sofőrt cseréltünk, az elnök úr vette át a vezetést.

Hazafelé az un. alsó utat választottuk: Segesvár-Nagyszeben-Arad-Déva irányába.

Első nagyobb megállónk [Segesváron](#) volt. A Felsővárosban, közvetlenül a vár alatt parkoltunk. Innen gyalogosan sétáltunk az Óra-torony irányába, mely egyben a Vár főkapuja, s a város szimbóluma is. A XIV.sz.-ban épült és 1556-ig ez volt a városi tanács székháza. Színes majolika tetőzetét 1891-ben kapta. A négyemeletes torony földszintjén van a középkori tanácsterem, az emeletet pedig Várostartörténeti Múzeumnak rendezték be. A torony óráját Johann Kirschel készítette 1648-ban. Minden óraütéskor figurák forognak körbe. A Felsővárosnak a XV.sz.-ban három erődítési övezete volt, 14 toronnyal. A török nem tudta elfoglalni. A Tímár-torony és az Ónműves-torony közötti térről csodás panoráma tárult elénk. Látogatásunk idején nagyban folyt a vár környékének rehabilitációja. Az Alsó-város felé haladva a macskaköves úton, hol itt, hol ott munkagépek állták utunkat. Egyik társunkat egy markoló majdnem „lapátra” is tette. Az Alsó-város központja a Piata Lenin, a régi piactér. A vár felőli oldalon 19 épületet nyilvánítottak műemlékké.

A kis séta után tovább autóztunk Nagyszeben irányába.

[Nagyszeben](#) már a középkorban Erdély legnagyobb iparos- és kereskedő városa, s régi művelődési központja volt. 2005-ben Európa kulturális fővárosa címet is elnyerte. Szász neve Hermannstadt, a régi oklevelekben pedig „Villa Hermann”. A középkorban Brassóval együtt erődített város volt, a mai napig a szászok fővárosának tekintik. Korán kialakult a szebeni román értelmiség is. Itt tanított egy ideig Gheorghe Lazár, az egyik legnagyobb román pedagógus, s itt alakult meg 1861-ben a románok nagy kultúregylete az „Astra”.

Az Alsó-városból a Lépcsőközön keresztül, a védtorony mellett elhaladva értünk ki a Kis térre (Kleiner Ring), a Piata 6 Marte-re. A teret műemlékházak övezik. Részben gótikus, részben későbbi árkádokkal épültek.

A katolikus plébánia templom a protestáns város központjába beékelte építmény.

Az evangélikus püspöki székesegyház, a hajdani Mária-templom, hatalmas gótikus építmény.

Az egyház déli kapuja előtt áll a szász nép szellemi, politikai vezérének, evangélikus püspöknek, Georg Daniel Teutsch-nak a szobra.

A szomszédos Piata Republika (Nagy tér), négyszögű, hajdani Piac tér, mely emeletes házakkal, középületekkel van körül véve. Evangélikus püspöki lak, Haller-ház, A téren Gheorghe Lázár szobra. A tér nyugati oldalán a Brukenthal-múzeum. Báró Brukenhalt Sámuel atyjának neve Breckner Mihály volt, s királybíróként, Bruckenthal előnévvel nemességet kapott. Fia, Sámuel 1777-ben erdély kormányzója lett, s művelt, gazdag ember

lévén óriási gyűjteményre tett szert. Műkincseit, könyvtárát ebben az impozáns barokk palotában helyezte el.

Ez volt utunk során az utolsó nagyobb pihenő hely, így aki akart még ajándékot vásárolhatott megmaradt költőpénzén.

Indulás előtt még betértünk a bécsi kávézóba egy frissítő italra, kávéra.

Arad előtt egy benzinkútnál köszöntünk el egymástól, az egyik kocsi Szeged irányába, a másik a Gyulánál lépte át a határt.

Balesetet szenvedett társunk hősieesen viselte fájdalmait visszaútban, estére csukló dagadása is lelohadt, de nem tudtuk nyugodt szívvel sorsára engedni ilyen állapotban, ezért bevittük a békéscsabai kórházba.

Czárán Gyula szavait idézve:

"Ha együtt indultok: úgy menjeteK végig! Ne hagyD el társaid, akármi történik."

Hát mi nem hagytuk: sínbe helyezett kézzel, -mert a rtg.vizsgálat repedést jelzett- hazáig szállítottuk.

E hasznos és sok élményt nyújtó út után úgy gondoljuk, a jövőben klaszter kirándulásunk úti céljaként Erdélyt is választhatnánk. A változatos és különlegesen szép tájak, fantasztikus alakú sóhegyek és sós tavak, az erődtemplomok és a bástyás falakkal övezett városok régi idők hangulatát árasztják. S mindezek mellett hévízforrások, mofetták -